

Otázka: Formy vlády - Řecko v 5. století

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): Kolda

Formy vlády - Řecko v 5.st.

- referuje že demokracie umožňuje rotaci moci bez válek, řecko ukazuje, jak demokracie ovlivňuje části života
- král pouze v homérské době a stejně toho moc nezmohl (monarchie)

Aristokracie - nejčastější způsob vlády

- aristoi - lepší než ostatní, kratos - moc
- myslí si že vláda má dispozice k vládnutí
- Eugeneis - dobrého rodu, dobré krve
- funguje do té doby, dokud je tvrzení věrohodné
- bohatá střední vrstva - živí se obchodem, řemeslem -> zbohatlíci, jsou někdy bohatší než Eugeneis -> mají tendenci šahat po moci

Oligarchie - rozdělení moci ne podle rodu ale majetku

- oligos - někteří
- vláda menšiny - šlechtici + zbohatlíci
- ti co mají majetek - lépe dbají o město, ti co nemají majetek, nemají co ztratit

Tyranos - někdy se zmocní vlády silný jedinec

- životnost není valná, většinou je shodí, ztrhne kormidlo moci

Démos = lid

- politicky démos - nejsou ženy, cizinci, otroci

- většina společnosti Démos není

- 60 % spol.nemá politické práva

- na poměry dřívějších časů poměrně široká skupina

- v 6/5.st. nabírá na významu

- **mezník - Řecko-Perské války** (vyhráli Řekové, mobilizovali všechny zdroje) - lidové vrstvy se radikalizují, podíleli se na válce -> žádají svůj podíl na politické moci

- Hoplita - těžkooděný pěšák, kdo má moc má i odpovědnost

- **Hoplitská reforma** - kritérium na vojenskou službu - voják musí být schopen si koupit výzbroj

- co občan to voják -> démos chce i politickou moc

- Athény - od oligarchie k demokracii, Perikles

- ELETHÉRIA - svoboda

Demokracie - předávání (cirkulace) moci (voleno na 1 rok), kvantita se přelévá v kvalitu, každý si může dělat co chce v rámci limit, -> moc zevšední, zobecní - brát ohled na demos (podlézání)

- -> otevřou se pojmy jako morálka, právo -> není to už jen přímý výron z boha (už to není nic posvátného) -> **desakralizace ve všech sférách** -> relativizace hodnot
- morálka - relativní konfekce -> řecká duše upadne do zmatku, hluboký vnitřní neklid
- politický, radikální ale i kulturně konzervativní
- **Aristokraté** - Miltiádés, Periklés, Platon (-> v prvních fázích že tu funkci zvládnou nejlépe, nedůvěra - vyhnanství)

- **hlad po vzdělání** – démos chce dohnat vzdělanost, kterou má aristokracie, chce se vyrovnat aristokratům, potřeba učitelů -> na vzdělávací potřebu zareaguje filozofie
  - démos chce praktické, právní, kulturní věci -> filozofie se antropologizuje (sestupuje do praktické sféry života) -> otevře to spoustu otázek, relativizovat, společenské fotky
  - schopnost veřejně vystupovat – rétorika, matematika, estetika/poetika(tradiční hodnoty, kulturní vzorce), vznikla sofistika (5.století)
  - > filozofové vyučují jako forma obživy